

Länsstyrelsen i Skåne län
Anders Hallengren
Miljöavdelningen
205 15 MALMÖ

Yttrande över Förslag till nytt åtgärdsprogram för bevarande av klockgroda (*Bombina bombina*) och dess livsmiljöer (Dnr 511-18739-09)

Naturhistoriska riksmuseet har erbjudits möjlighet att lämna synpunkter på förslag till *Åtgärdsprogram för bevarande av klockgroda och dess livsmiljöer*. Vi vill med anledning av detta avge följande yttrande:

Sammanfattning

Naturhistoriska riksmuseet har granskat förslaget till åtgärdsprogram för bevarande av klockgroda och dess livsmiljöer. Vår bedömning efter denna genomgång är att detta som helhet är väl formulerat och presenterat. Det förslagna åtgärdsprogrammet ger en god bakgrund till klockgrodans utsatta situation i Sverige. Beskrivningen av arten och dess biologi, ekologi och genetik är aktuell och identifierar på ett bra sätt de åtgärdsbehov som finns. Naturhistoriska riksmuseet delar även åtgärdsprogrammets ståndpunkt om behov av nya lekvatten i populationsförstärkande syfte, samt nya naturreservat i artens livsmiljöer och information till berörda aktörer. Vi vill även framhålla den uppdatering som pågår av den svenska rödlistan, vilket kan innebära att klockgrodan avförs från rödlistan från 2010.

Bakgrund

Länsstyrelsen i Skåne län har på uppdrag av Naturvårdsverket tagit fram ett nytt förslag till *Åtgärdsprogram för klockgroda och dess livsmiljöer*, med giltighetstid 2010-2014. Åtgärdsprogrammet har författats av Marika Stenberg och Per Nyström, Ekoll HB. Naturhistoriska riksmuseet har fått förslaget på remiss till den 30 juni 2009.

Klockgrodan ansågs som utdöd i Sverige efter 1960. Sedan 1982 har Naturvårdsverket och WWF finansierat en återintroduktion, vilket resulterat i att arten numera finns i relativt goda numerär inom fyra områden i Skåne. Arten är klassad som nationellt missgynnad (NT) i Rödlista 2005 och anses hotad i vissa delar av Europa, samt listas i Bilaga II (skyddsområdeskrav) och Bilaga IV (strikt artskydd, fridlysningskrav) i EU:s art- och habitatdirektiv.

Artens livsmiljöer, med fokus på lek- och uppväxtmiljöerna, har minskat i utbredning i takt med rationaliseringen av jord- och skogsbruket (utdikning, fragmentering, barrskogsplantering, inplantering av fisk och kräftor,

samt övergödning). Det föreslagna åtgärdsprogrammet inriktas i första hand på att få populationerna i Mölle, Lunkaberg/Stendala och Bäckhalladalen att öka i individantal, samt att bibehålla åtminstone den nuvarande utbredningen och populationsstorleken hos den större metapopulationen i Baldringe med omnejd fram till år 2014. På lång sikt (2025) bör det ha etablerats metapopulationer som är tillräckligt stora för att överleva på lång sikt även i Mölle, Lunkaberg/Stendala och Bäckhalladalen.

Åtgärderna handlar även om behov av att skapa nya naturreservat i artens förekomstområden, alternativt informationsinsatser och samarbete med aktörer och intressenter bland såväl kommuner, markägare som entreprenörer.

Synpunkter

Naturhistoriska riksmuseet har granskat förslaget till nytt åtgärdsprogram för klockgroda och dess livsmiljöer. Vår bedömning efter denna genomgång är att detta som helhet är väl formulerat och presenterat.

Förslaget till åtgärdsprogram för klockgroda ger en god bakgrund till artens utsatta situation i Sverige. Beskrivningen av klockgrodan och dess biologi, ekologi och genetik är enligt vår uppfattning aktuell och innehållsrik och identifierar på ett bra sätt de åtgärdsbehov som finns. Det samlade intrycket är mycket gott. De olika delarna redovisas välbalanserat och genomarbetat utan överdrifter.

Åtgärdsprogrammet sträcker sig fram till 2014 vilket möjliggör att praktiska åtgärder i form av anläggning av nya småvatten i populationsförstärkande syfte kan genomföras. Det påpekas också i åtgärdsprogrammet att det även handlar om att skapa nya naturreservat i artens livsmiljöer samt att informera berörda aktörer. Naturhistoriska riksmuseet delar denna ståndpunkt.

Fortfarande återstår dock en mindre bearbetning av mer redaktionell karaktär. Den engelska sammanfattningen i åtgärdsprogrammet bör t.ex. korrekturgranskas, likväl som referenslistan, i syfte att ytterligare förbättra dokumentets kvalitet.

Naturhistoriska riksmuseet vill även fästa uppmärksamhet på den uppdatering som pågår av den svenska rödlistan med giltighet från maj 2010. I det förslag till ny klassning som nu föreligger (för offentlig granskning och synpunkter) kommer klockgrodan att anges som livskraftig (LC) i Sverige med utgångspunkt från följande kriterier:

”Restaurering av biotoper samt utsättning av klockgrodor har skett i större omfattning och under vetenskapligt kontrollerade former de senaste cirka

15 åren. I ett av dessa områden, Baldringeområdet, har en kraftig bestandsökning skett och därmed har vi fått en ökande population för landet som helhet. Antalet reproduktiva individer skattas till 9000 (8000-10000). Utbredningsområdets storlek skattas till 6200 (6000-6400) km² och förekomstarean till 260 (240-280) km². Arten förekommer i ca 300 lekvattnen under 2008. Populationen är ökande. De skattade värdena bedömningen baserar sig på ligger alla inom intervallet för kategorin Livskraftig (LC) enligt IUCN.”

<http://www.artdata.slu.se/rodlista/prel2010/edit.asp?TaxonID=100017>

Naturhistoriska riksmuseet föreslår att denna föreslagna klassning vägs in i och uppdateras i åtgärdsprogrammet då detta kommer att gälla från 2010. I övrigt ser vi inte någon anledning att med utgångspunkt från den ändrade klassningen av arten tona ner åtgärdsbehoven i det föreslagna programmet.

Beslut i ärendet har fattats av undertecknad tf överintendent. Ärendet har handlagts av Stefan Lundberg, naturvårdsintendent, Naturhistoriska riksmuseet.

Lennart Sandberg

Stefan Lundberg